

8 –mavzu: Masofadan o'qitish texnologiyasi

Reja

- 1.Masofadan o'qitish asoslari.
- 2.Masofadan o'qitish modellari.
- 3.Masofadan o'qitishning afzalliklari.

Masofadan o'qitish kunduzgi va mustaqil ta'lim olish, shu bilan bir qatorda o'qitish jarayonida kompyuter va telekommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan eng yaxshi odatdagi va inovatsion (yangi zamonaviy) o'qitish uslublaridan foydalanuvchi ta'lim olish turidir. Ma'lum maqsadga qaratilgan va nazorat qilib turiladigan jadal mustaqil ish masofadan o'qitish ta'lim jarayonining asosini tashkil qiladi. Bunda o'quvchi maxsus o'qitish vositalari majmuiga va o'qituvchi bilan telefon, faks, oddiy pochta, elektron pochta orqali bog'lanish imkoniyatlariga ega bo'lgan holda o'ziga qulay bo'lgan joyda shaxsiy reja bo'yicha o'qiydi.

Kompyuter vositalaridan foydalanish orqali dastlabki informatsiyalarni faqat o'qituvchilardan emas, balki interfaol o'qitish dasturlari orqali ham olish mumkin. O'quvchi informatsiya vositalaridan chegaralanmagan holda foydalanib, o'zining mustaqil ishida xohlagan vaqtda istagan mavzu bo'yicha maslahat oladi. Bundan tashqari kompyuter unga o'z-o'zini doimo nazorat qilib borishi imkoniyatini beradi. Bu esa o'qishga qiziqish uyg'otadi va ishlarida ijodiylik darajasini kuchaytiradi.

Masofadan o'qitishning afzalligi

shundaki, unda o'quvchi o'ziga qulay vaqtda va hattoki ishdan ajralmagan holda o'qishi mumkin. Aynan shu afzalliklari tufayli bu uslub dunyoda hozirgi kunda keng tarqalgan. Ko'pgina yirik korxonalar mutaxassislarining malakasini oshirish yoki o'zgartirish uchun shu uslubdan foydalanadi.

Masofadan o'qitish tashkiliy iqtisodiy afzalliklarga ham ega. Masofadan o'qitish uchun talabalarga auditoriyalar, yotokxonalar zarur emas. Masofadan o'qitishda moliyaviy harajatlarning asosiy qismi masofadan o'qitish jarayonini tashkil etish bosqichida sarflanadi. SHuning uchun talabalar sonining oshishi bilan o'qitish narxi ham pasayadi. *Masofadan o'qitishda asosiy e'tibor o'quv-uslubiy materiallarni tayyorlashga qaratiladi.* CHunki o'quv-uslubiy materiallarning sifati masofadan o'qitish sifatining eng asosiy omillaridan biridir. O'quv uslubiy material qanchalik tushunarli va batafsil bo'lsa, shunchalik u o'quvchiga foydali bo'ladi.

Audio va vidio
darsliklar

darsliklar

testlar

Masofadan o'qitish
uslubiy materiallari

Mul'timedia –
elektiron
darsliklar

On-layin darslar
(internet saxifa)

Elektron
kutubxonalar

*Masofadan o'qitish
iste'molchilari*

O'qituvchi va talabalar

Ishlab chiqarishdan ajralmagan holda
o'qishni davom ettiruvchilar

Boshqa o'quv yurlarining
o'qituvchilari

Mustaqil malaka oshiruvchilar

Masofadan o‘qitish moddiy bazasi quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- ❖ axborot saqlash markazlari;
- ❖ o‘quv muassasalarining kompyuter sinflari;
- ❖ foydalanuvchilarning uy kompyuterlari;
- ❖ aloqa vositalari;
- ❖ uskuna va xizmat ko‘rsatuvchilar joylashtirilgan maxsus binolar;
- ❖ multimediani tayyorlash vositalari (videomagnitafon, videokamera, skaner va hokazo).

Masofadan o‘qitish metod va shakllari:

*elektron darsliklar va ma’ruza matnlari, laboratoriya ishlari;

*masofadan bajariladigan testlar va boshqa nazorat topshiriqlari;

*elektron ma’lumotnomalar bazasi;

*ekskursiya va amaliyotlar;

*video va foto materiallar;

*diplom ishi, kurs ishi himoyalari, konferensiyalarning video ko‘rinishlari;

*masofadan mutaxassis konsultatsiyalari.

Masofadan o‘qitishning muvaffaqiyatli tarzda amalga oshirilishi uchun quyidagilar ta’minlanishi shart:

- o‘quv ma’lumotlarining o‘quvchilarga o‘z vaqtida etkazilishi;
- o‘qituvchi bilan teskari aloqaning mavjudligi;
- masofadan turib jamoa bo‘lib ishlash imkoniyatining mavjudligi

interfaol televideniya ga asoslangan
masofadan o'qitish

kompyuterli telekommunikatsiya
(mahalliy va global) tarmoqlarga
asoslangan masofadan o'qitish

multimedia ma'lumotlaridan va
kompyuterli videokonferensiyalardan
foydalanuvchi telekommunikatsion,
interfaol tarmoqlarga asoslangan
masofadan o'qitish

Bugungi kunda
masofadan
o'qitishning
quyidagi uchta
ko'rinishi keng
tarqalmoqda:

Masofadan o‘qitishning samaradorligi uni tashkil etuvchi to‘rtta element sifatiga bog‘liq:

- o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi munosabatlarning samaradorligiga;
- bunda foydalanilayotgan pedagogik texnologiyalarga;
- o‘quv mahsulotlarining sifati va ularni o‘quvchilarga etkazish vositalariga;
- teskari aloqaning samaradorligiga;

SHunday qilib, ta'lim jarayonida masofadan o'qitishdan foydalanish natijasida ta'lim tizimida nofaol o'qitishdan faol o'qitishga; o'quv materialini statistik taqdim etishdan video va animatsiyalardan dinamik foydalanishga; real ob'ektlardan virtual ob'ektlarga; o'quv materialini umumiy tarzda taqdim etishdan individual ishga; o'quv materialini bir yo'nalishda taqdim etishdan hamkordikda (interfaol) taqdim etishga o'tiladi.